

ARCHITECT

MARINA PASTUSHENKO
МАРИНА ПАСТУШЕНКО

+38 (066) 429-50-54
+38 (097) 448-21-95

ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ
ПАСТУШЕНКО МАРИНА ВІКТОРІВНА

36002, м. Полтава вул. Головка, буд. 15, кв. 36;
тел.+380 (66) 429 50 54;+38 (097) 448 21 95
рахунок UA743314010000026002054216025;
e-mail: pastushenko2017@ukr.net

04-20П

Замовник: Виконавчий комітет Гребінківської міської ради

**Детальний план території земельної ділянки по вул. Свободи, 89
в м. Гребінка Полтавської області
Том 2
Звіт про стратегічну екологічну оцінку
(розділ “Охорона навколишнього природного середовища”)**

Керівник

М.В.Пастушенко

ГАП

М.В.Пастушенко

Архітектор

А.О.Тіщенко

Полтава – 2020

ЗМІСТ

Найменування	Примітка стор.
Вступ	3
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	4
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	11
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	15
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	17
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	19
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	20
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	27
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	28
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	29
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	33
11. Резюме нетехнічного характеру інформації розраховане на широку аудиторію. Висновок	33
12. Додатки	34

Вступ.

Загальні положення.

Розділ «Охорона навколишнього природного середовища» зі Схемою аналізу навколишнього природного середовища виконані до проекту Детального плану території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області та є звітом про стратегічну екологічну оцінку, що відповідає вимогам частини 3 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» («...звітом про стратегічну екологічну оцінку для проектів містобудівної документації є розділ "Охорона навколишнього природного середовища", який має відповідати вимогам частини другої цієї статті»).

Проект детального плану території розроблений на підставі рішення Гребінківської міської ради (дев'ятнадцятої сесії сьомого скликання) від 23.04.2019 р. «Про надання дозволу на розроблення детального плану території».

Звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а також результати транскордонних консультацій (у разі необхідності), проведених відповідно до статті 14 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», враховуються в документі державного планування.

При розробці звіту були використані наступні матеріали:

діюча містобудівна документація:

«Схема планування території Полтавської області», виконана Українським державним науково-дослідним інститутом проектування міст «Діпромисто» (2012 р.);

«Генеральний план м. Гребінка Полтавської області», розроблений у 1988 році проектним інститутом «Укргорстройпроект».

У якості вихідних даних для розробки звіту використовувались:

- дані Гребінківської міської ради щодо розвитку господарського комплексу населеного пункту, наявності житлового фонду, установ та підприємств обслуговування, розвитку інженерно-транспортної інфраструктури і т. д;

- дані листувань та консультацій з організаціями та установами щодо проведення СЕО;

У звіті проаналізовані: природно-рекреаційні ресурси розвитку функціональних зон території планування та їх використання; структура об'єктів соціального призначення; функціонально-планувальна організація територій; обсяги та розміщення об'єктів сфери обслуговування; вулична мережа та мережі інженерної інфраструктури; заходи з охорони навколишнього природного середовища тощо.

Матеріали вирішують основні принципові питання планування територій і не можуть бути використані у якості спеціальних проектів, схем та програм розвитку галузей економіки, охорони довкілля, здоров'я населення, інженерного захисту і підготовки території, розвитку системи транспорту, безпеки та організації дорожнього руху, інженерного обладнання тощо.

З метою дотримання вимог санітарного, екологічного та природоохоронного законодавства при урахуванні державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій, в складі даного проекту розроблені планувальні обмеження, які показані на «Схемі аналізу навколишнього природного середовища».

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Містобудування — це насамперед діяльність із створення та підтримання гармонійного життєвого середовища. Така діяльність можлива лише завдяки прогнозуванню розвитку населених пунктів та їх окремих територій, врахуванню потреб

цих територій у природних ресурсах, обрахунку необхідності економічного зростання, прогнозування розвитку транспортної та іншої інфраструктури, визначення можливих негативних наслідків для довкілля та здоров'я людей.

Визначення та недопущення негативних наслідків від реалізації містобудівної документації можливе завдяки проходженню цим документом процедури СЕО.

Стратегічна екологічна оцінка – це визначення масштабів і рівнів впливів планованої діяльності на довкілля, заходів щодо запобігання або зменшення цих впливів, прийнятності проектних рішень з точки зору безпеки навколишнього середовища.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Склад та зміст проекту “Детальний план території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області” відповідає вимогам ДБН Б.1.1-14:2012. “Склад та зміст детального плану території”. Склад проекту:

Том1:

Пояснювальна записка;

Графічні матеріали:

Схема розташування території у планувальній структурі міста;

Ситуаційний план;

План існуючого використання території. Опорний план. Схема існуючих планувальних обмежень;

Проектний план. Схема планувальних обмежень. План червоних ліній;

Схема інженерної підготовки території та вертикального планування;

Схема інженерних мереж, споруд і використання підземного простору.

Том 2: «Охорона навколишнього природного середовища» (Звіт про СЕО):

Пояснювальна записка;

Схема аналізу навколишнього природного середовища;

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Основні цілі документа державного планування (проекту містобудівної документації на місцевому рівні).

Детальний план території визначає:

- принципи планувально-просторової організації забудови;

- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї, чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами та правилами;

- містобудівні умови та обмеження;

- черговість та обсяги інженерної підготовки території;

- систему інженерних мереж;

- порядок організації транспортного та пішохідного руху;

- порядок комплексного благоустрою та озеленення.

Детальний план території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області, відповідно до вимог ст.19 Закону України «Про основи містобудування», розроблений з метою обґрунтованих раціональним використанням

територіальних та природних ресурсів, оптимальної функціональної організації території.

Вимоги Постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2003р. №863 «Про затвердження Програми забезпечення безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до об'єктів житлового та громадського призначення» повинні обов'язково виконуватись на наступних, більш детальних стадіях проектування конкретного об'єкту містобудування.

Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини.

Затверджена Гребінківською міською радою містобудівна документація буде являтися основним документом, що визначає подальший розвиток території проектування.

Таблиця 1.1 Цілі розділу “Охорона навколишнього природного середовища” (СГО ДДП):

Цілі	Засіб	Результат	Примітка
Провести аналіз існуючих джерел шкідливого впливу (визначити нормативні санітарно-захисні зони) та надати рекомендації щодо покращення ситуації.	Просторово-планувальним методом (аналіз розміщення джерел на території проектування на основі топогеодезичних знімачь); Аналітичним – визначення СЗЗ за додатками 4,5 ДСП N 173 від 19.06.96	Зменшення кількості мешканців, що постійно перебувають в зонах шкідливого впливу небезпечних об'єктів виробничого та комунального призначення/недопущення погіршення якості життя	Джерел шкідливого впливу на території проектування немає.
Провести аналіз розміщення забудови в охоронних зонах інженерних мереж, надати рекомендації щодо покращення ситуації	Просторово-планувальним методом (аналіз розміщення мереж на території проектування шляхом топогеодезичних знімачь); Аналітичним – визначення охоронних зон за відомчими нормами. Винесення існуючих громадських будинків за межі охоронних та санітарно-захисних зон /або перенесення мережі	Забезпечення безпечної експлуатації інженерних мереж; запобігання негативного впливу на довкілля від виходу з ладу мереж	Встановлення режимів використання територій, що перебувають в межах охоронних та санітарно-захисних зон

Проаналізувати стан відведення поверхневих вод з території планування та надати рекомендації щодо системи відведення поверхневих вод	Просторово-планувальним методом (визначення місць застоювання поверхневих стічних вод, місць пониження рельєфу території планування на основі даних топогеодезичних знімачь).	Усунення місць застоювання поверхневих стічних вод на території планування	Водовідведення поверхневих вод відбувається по існуючому рельєфу до вул. Свободи
Провести аналіз водопостачання та каналізування населеного пункту та надати рекомендації щодо системи водопостачання та відведення по території планування на розрахунковий період з урахуванням проектної кількості відвідувачів будівлі торгового призначення, потреб об'єктів громадського призначення	Просторово-планувальним методом (визначення місць розташування джерел водопостачання, об'єктів каналізування (їх тип) на основі даних топогеодезичних знімачь)	Покращення санітарної ситуації міста щодо якості питної води; захист питної води від просочування поверхневих вод до джерел водопостачання. Поліпшення якості питної води та водозабезпечення споживачів	Підключення до централізованого водопостачання проектних об'єктів. Улаштування локальних очисних споруд для будинку торгового призначення.
Визначити території зі складними інженерно-геологічними умовами та надати рекомендації щодо освоєння таких ділянок	Просторово-планувальним методом на основі даних топогеодезичних знімачь.	Забезпечення нормального санітарного стану території.	Проектом проаналізовано існуючий ухил ділянки та визначено, що територій зі складними інженерно-геологічними умовами немає
Визначити території з рекреаційно-туристичним потенціалом, території ПЗФ	Просторово-планувальним методом (визначення озелених територій на основі даних топогеодезичних знімачь).	Забезпечення нормативного рівня озеленення ділянки	Рівень озеленення ділянки за проектними рішеннями ДПТ – 128 м ²
Проаналізувати та розробити заходи із покращення ситуації	Аналітичним методом, за даними міської ради.	Покращення санітарного стану території планування	Проектом повинно бути надано рекомендації щодо встановлення

поводження з ТПВ по території планування	Формування ефективної системи управління твердими побутовими відходами Очищення території планування		майданчиків для смітєвих баків для роздільної системи збору ТПВ з подальшим вивезенням спеціалізованою організацією до місця складування (паспортизованого місця видалення ТПВ) шляхом вивезення спецавтомобілями подворово
Визначити виправдані альтернативи щодо взаєморозміщення об'єктів на території проектування, планувальної структури, функціонального зонування території	Аналітичним методом	Вибір найоптимальнішого варіанту планувально-просторової організації населеного пункту	Альтернативою може бути розміщення на території проектування житлової забудови.
Оцінити наслідки виконання заходів, передбачених містобудівною документацією, для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	Аналітичним методом, методом стратегічного планування за даними подальших досліджень щодо стану довкілля	Негативних наслідків реалізації містобудівної документації за умови дотримання діючого законодавства, стандартів, норм і правил не передбачається	Проектом надано містобудівними методами засоби покращення стану довкілля та здоров'я населення

Обсяг СЕО визначається переліком основних екологічних проблем, наявних в населеному пункті та на території детального планування.

Звітом проаналізовано існуючий стан території та визначено, що на території немає видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, та детальним планом не передбачається таких об'єктів.

Зв'язок з іншими документами державного планування:

Детальний план території - містобудівна документація, що визначає планувальну організацію та розвиток території.

Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів.

Передбачені заходи з охорони водного басейну відповідно до вимог Водного Кодексу України, Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.04.2013 №133, ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення

проектування», затвердженого наказами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.04.2013 №134 та від 28.08.2013 №410.

В процесі стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації було розглянуто та проаналізовано документи, що містять екологічні цілі, а також заходи і завдання у сфері охорони здоров'я Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»; Рішення 17 сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання від 14.07.2017р., яким затверджено «Комплексну програму поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області на 2017-2021 роки».

Також під час проектування використовуються:

ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;

ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;

ДСП №173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;

ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій»;

ДБН В.2.3-5: 2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;

ДБН В.2.3-4-2007 «Автомобільні дороги»;

ДБН Б. 1.1-5:2007 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації; та інших нормативних документів»;

Наказ МОЗ України від 17.03.2011р №145 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»;

ДсанПін 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;

ДСТУ-Н Б В.2.5-61:2012 «Настанова з улаштування систем поверхневого водовідведення».

Склад проекту «Детальний план території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області» відповідає вимогам ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території».

В проекті враховані вимоги ДСП №173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»: для можливості реалізації місцевими мешканцями (санкціонованої торгівлі) сільгосппродуктів, продовольчих і непродовольчих товарів, в т.ч. власного виробництва, поряд з ділянкою, що розглядається, функціонує ринок. На території детального плану шкідливих відходів немає.

При розробці розділу «Охорона навколишнього природного середовища» використовувались дані Екологічного паспорту Полтавської області за 2017 рік та Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2017 році.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року).

Основним законом, згідно якого розробляється звіт про СЕО, є Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» вступив в дію 12.10.2018 року.

На виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030р., та вимог Закону України «Про відходи», в звіті надано рекомендації містобудівних заходів з організації збору побутових відходів по території проектування.

На виконання Обласної програми "Питна вода України" передбачено: забезпечення населення послугами водопостачання та водовідведення належних рівня та якості відповідно до національних стандартів;

- відновлення аварійних об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства поряд з територією проектування;

- будівництво каналізаційних мереж та локальних очисних споруд.

В процесі стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації було розглянуто та проаналізовано документи, що містять екологічні цілі, а також заходи і завдання у сфері охорони здоров'я: Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (який вступить у дію з 01.01.2020р.). Аналіз відповідності завдань містобудівної документації цілям екологічної політики та соціально-економічного розвитку наведено у таблиці 1.2.

Цілі документу державного планування - «Детального плану території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області» відповідають цілям «Схеми планування території Полтавської області», виконаної Українським державним науково-дослідним інститутом проектування міст «Діпромісто» (2012р.), діючої містобудівної документації («Генеральний план м. Гребінка Полтавської області», розроблений у 1988 році проектним інститутом «Укргорстройпроект»).

Таблиця 1.2 відповідності завдань детального плану цілям екологічної політики на національному і регіональному рівнях

Цілі, викладені в національних документах стратегічного планування	Цілі програм в сфері охорони довкілля та економічно-соціального розвитку на регіональному рівні	Завдання, викладені в проекті містобудівної документації
1	2	3
Атмосферне повітря		
Зменшення викидів забруднюючих речовин (ЗР) до 2030 р на 22,5 % і парникових газів на 60 % (базовий рік – 2015)., у т.ч.: - викиди ЗР від стаціонарних джерел, умовно приведені до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачі, знизити до 85 %; - викиди ЗР від пересувних джерел, умовно приведені до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності	Сприяння суб'єктом господарювання у виконанні вимог природоохоронного законодавства, реалізації діяльності щодо навантаження на довкілля, а також виконанні контролюючих функцій	Зменшення викидів ЗР шляхом оптимізації схеми дорожнього руху, озеленення територій, зокрема, прилеглих до проїзних частин вулиць, тротуарів, зон відпочинку. Звітом надаються рекомендації щодо використання сучасних технологій в системах опалення, використання альтернативних джерел енергії, застосування альтернативних видів пального для автотранспорту, облаштування велодоріжок та велостоянок.

основних забруднювачів, знизити до 70 %.		
Водні ресурси		
Запобігання забрудненню водних ресурсів	Охорона та раціональне використання водних ресурсів та земель водного фонду.	1.Каналізування передбачено шляхом улаштування локальних очисних споруд. 2.Передбачено улаштування закритої системи збору поверхневих стічних вод до локальних очисних споруд (піско- та жируловлювачів).
1.Охорона земель і ґрунтів. 2.Вміст ЗР у ґрунті.	Контроль за вмістом ЗР у ґрунті	1.Благоустрій та озеленення територій. 2. Улаштування твердого покриття всіх запроєктованих проїздів. 3.Організація відведення поверхневих стічних вод
Відходи		
1.Управління відходами та ресурсами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів. 2.Частка відходів, що захоронюються, до 2030р. зменшити до 35 % (базовий рік- 2015)	Раціональне використання та зберігання відходів виробництва та побутових відходів; вдосконалення системи санітарної очистки території шляхом налагодження своєчасного збору та знешкодження ТВП; удосконалення системи роздільного збирання, сортування та утилізації сміття	Рекомендується додаткова проробка: вдосконалення системи санітарної очистки території шляхом налагодження своєчасного збору та знешкодження ТВП; удосконалення системи роздільного збирання, сортування та утилізації сміття; запровадження в дію обласної/регіональної Програми поводження з ТПВ; надаються рекомендації щодо розроблення схеми санітарної очистки населеного пункту, улаштування твердого покриття на ділянці проектування; облаштування майданчиків для розміщення сміттєзбирних контейнерів.
Здоров'я населення		
покращених умов санітарії населених місць	Покращення санітарних умов населених пунктів; модернізація закладів охорони здоров'я	Забезпечення відвідувачів будівлі торгового призначення якісною питною водою централізованого водопостачання; забезпечення системи раціонального водовідведення та очистки поверхневого стоку з території ділянки (з урахуванням інженерно-геологічних факторів тощо) з локальними очисними спорудами з подальшим вивезенням стоків спецавтомобілями; забезпечення проектною будівлі локальними очисними спорудами каналізації

Отже, завдання, викладені в проекті детального плану території, відповідають екологічним цілям, встановленим на національному та регіональному рівнях. ДДП враховує їх і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Оцінка відповідності проекту зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановленим на міжнародному рівні та шляхи їх врахування

Проект містобудівної документації при її затвердженні та впровадженні запропонованих нею проектних рішень не матиме транскордонного впливу (беручи до уваги географічне розташування населеного пункту).

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем. Основними напрямками співробітництва з міжнародними організаціями, членом яких є Україна, є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; поводження з відходами; оцінка впливу на довкілля.

Основними аспектами містобудівної документації, що потребують оцінки є рішення щодо функціонального використання території з урахуванням принципів охорони біологічного та ландшафтного різноманіття, що визначені низкою міжнародних зобов'язань.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань за такими напрямками співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару і т. ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту ДДП, що є містобудівною документацією місцевого рівня (в межах населених пунктів забороняється розташування об'єктів I-III "класів шкідливості", які в основному наносять шкоду вищезазначеним аспектам). Дотримання вищеперелічених зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної, транспортної інфраструктури, пропонують впровадження сучасних лояльних до навколишнього середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Географічне положення м. Гребінка досить вигідне. Гребінківський район знаходиться в межах Українського лівобережного лісостепу, у північно-західній частині Полтавської області.

Рельєф району рівнинний. З північного заходу на південний схід район перетинають долини річок Сліпорід, Оржиці та Сухої Оржиці. Район розташований у лісо-степовій фізико-географічній зоні.

Клімат м. Гребінки помірковано континентальний з м'якою зимою і теплим літом. Тривалість дня літнього сонцестояння (22 червня) - 16,5 г. Тривалість дня зимового сонцестояння (22 грудня) - 8 г.

Температура повітря:

- середньорічна + 7,7 °С ,
- абсолютний мінімум - 32,9 °С, (-38)
- абсолютний максимум + 39,4 °С.

Під час будівництва чи реконструкції керуватись ДБН.В.1.1-12:2006 "Будівництво в сейсмічних районах України".

Найбільш поширеною ґрунто-утворюючою породою в районі є леси. Вони сприяють закріпленню органічних мас в ґрунтах, через що на лесах утворилися найбільш збагачені поживними речовинами, найбільш родючі чорноземні ґрунти.

Вцілому, в районі зустрічається майже 50 різновидностей ґрунтів, які в залежності від походження та властивостей діляться на групи: чорноземи, дерново-підзолисті, опідзолені, дернові, лучно-чорноземні, лучні, лучно-болотні, болотні, торфо-болотні, торфовища.

Найбільш поширеними в Гребінківському районі є ґрунти чорноземи, що мають середньо-суглинковий механічний склад та в основному належать до малогумусних та середньогумусних. В цілому ґрунти району належать до родючих і забезпечують вирощення всіх і сільськогосподарських культур.

Вихід ґрунтових вод на поверхню, зсуви, просадки на території детального планування, не спостерігались.

Територія детального планування розташована в центральній частині міста та належить до громадської та житлової зони населеного пункту (з розміщенням громадських об'єктів) поряд з садибною забудовою та забудовою громадського призначення.

Детальний план території розробляється на квартал, розміщений в центральній частині міста, поблизу центрального ринку. Загальна площа території, яка розглядається при розробці детального плану, складає 0,07 га. Територія, на яку розробляється детальний план, має прямокутну форму і обмежена: з півночі, заходу та сходу – індивідуальна житлова забудова; з півдня – землі міської ради – вулиця Свободи. В межах території, на яку розробляється детальний план території, знаходиться господарська будівля.

Транспортний зв'язок земельної ділянки з обласним центром, іншими населеними пунктами району, області здійснюється житловими вулицями, автомобільними дорогами місцевого, регіонального значення, які перебувають на балансі ДП «Агентство місцевих доріг Полтавської області». Залізнична станція «Гребінка» знаходиться на відстані близько 500 м. Вплив транспортного руху автомобільної дороги на навколишнє природне середовище:

- забруднення внаслідок транспортних викидів;
- шумове забруднення;
- пилове забруднення;
- фізична небезпека.

Згідно матеріалів топографічної зйомки на території проектування відсутні інженерні мережі. Передбачається підключення проектною забудови мережами електропостачання, водопостачання, каналізації.

Об'єкти історико-культурної спадщини на території детального планування відсутні.

Об'єктів спеціального призначення на території детального планування немає. Природно-заповідного фонду немає. Виробничі об'єкти на території детального планування відсутні.

Територія детального плану не потрапляє в санітарно - захисні зони худобомогильників (в радіусі 1500 м), шкідливих виробництв, об'єктів комунального призначення, полігонів ТПВ. Потенційно-небезпечних об'єктів немає. Територія детального планування не потрапляє до водоохоронних зон, зон впливу аеропортів.

Якщо документ державного планування не буде затверджено, зміни загального стану довкілля матимуть той же характер:

Зі збільшенням транспортного навантаження в центрі населеного пункту погіршуватиметься стан атмосферного повітря та відповідно можливе погіршення здоров'я населення і випадків захворювання органів дихання. Неорганізоване водовідведення поверхневих стічних вод призводить до погіршення стану ґрунтів та можливого погіршення підземних вод.

Таблиця 2.1. Основні планувальні обмеження

№	Об'єкти	Нормативні охоронні зони, м	Підстава
Інженерна інфраструктура			
1	Охоронна зона: Водопроводу, Газопроводу низького тиску, мереж електропостачання 0,4 кВ	5 2 0,6	ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» Відомчі норми

Моніторингових даних щодо акустичного впливу, вібраційного впливу, моніторингових даних щодо зон забруднення повітря пилом від вулиць немає.

Проектом Детального плану передбачається збереження існуючої забудови кварталу проектування та будівництво нових об'єктів, що не мають планувальних обмежень в галузі охорони довкілля. Забороняється також будівництво в охоронних зонах інженерних мереж.

2.1 SWOT- аналіз екологічної ситуації

Узагальнені результати SWOT-аналізу екологічної ситуації кварталу проектування наведені в таблиці 2.1

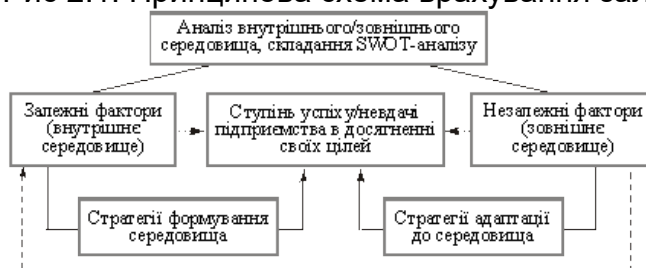
Таблиця 2.1

Сильні сторони	Слабкі сторони
м. Гребінка – мале місто з розвинутою планувальною структурою	Підприємства на території міста, що не реконструюються та не модернізуються
Квартал проектування має вигідне розташування в структурі населеного пункту	Неефективне використання природних ресурсів Забруднення повітряного басейну
Високі можливості щодо удосконалення системи поводження з відходами	Недостатній рівень очистки стічних вод Недостатня робота з розробки та втілення у життя програм із сортування та переробки твердих побутових відходів
Розвинута інфраструктура енерго-, газопостачання	
Можливість розвитку мережі соціального і побутового обслуговування громадян	Недостатній рівень розвитку транспортної мережі. Високий ступінь зносу житлово-комунального господарства
Високий рівень стурбованості громадян щодо стану довкілля	Відсутність розроблених схем екомереж регіонального, місцевого рівня Відсутність оперативного попередження населення про екологічні загрози

Наявність на території проектування та поряд з нею озелених територій	Відсутність належного громадського контролю за охороною довкілля
	Поряд з територією ДПТ знаходиться центральний ринок, що при недотриманні санітарних норм може бути джерелом антисанітарних умов проживання, джерелом біологічного та технологічного акустичного забруднення, пилового забруднення, забруднення вихлопними газами
Можливості	Загрози
Значний кліматичний і технологічний потенціал для впровадження новітніх технологій у виробничій сфері та сфері енергоресурсів	Неможливість модернізувати виробничі потужності на підприємствах через відсутність ресурсів
Використання альтернативних джерел енергії	Високі темпи подальшого зростання вартості життя, перш за все, вартості послуг за тепло- та енергопостачання
Впровадження енергоощадних технологій внаслідок підвищення конкурентоспроможності підприємств	
Подальший розвиток екологічного управління	Підвищення рівня захворюваності
Високий потенціал економії енергоресурсів в секторі споживачів	Значна залежність регіону від зовнішнього постачання енергоресурсів

SWOT-аналіз дає змогу формувати загальний перелік стратегій з урахуванням їхніх особливостей: відповідно до змісту стратегії — адаптації до (чи формування впливу на) середовища (рис. 2.1). Проектом обрано стратегію адаптації до довкілля з основним завданням - не нашкодити.

Рис 2.1. Принципова схема врахування залежних і незалежних факторів

За результатами аналізу вирішено використати сильні сторони: внутрішні чинники - вдале розташування території планування відносно основних транспортних магістралей, можливість розвитку інженерної інфраструктури, сфери обслуговування.

Слабкі сторони території планування (високий ступінь зносу житлово-комунального господарства) передбачається виправити шляхом будівництва нових мереж водопостачання та каналізації з відведенням стічних вод на автономні очисні споруди; забруднення повітряного басейну – передбачається смуга зелених насаджень від проїжджих частин доріг.

Якщо документ державного планування не буде затверджено, відбудеться зміна довкілля за “нульовим сценарієм”, тобто стан довкілля залишиться без змін.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Відповідно до Екологічного паспорту Полтавської області за 2017 рік та Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2017 році Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації).

Екологічна оцінка об'єднує в собі оцінку екологічного стану окремих компонентів довкілля: стану повітряного та водного середовищ, земельних та лісових ресурсів, рослинного і тваринного світу, заповідних територій, характер яких постійно змінюється. Від напрямку цих змін залежить рівновага природних екосистем та збалансованість подальшого екологічного та соціально - економічного розвитку Гребінківського району.

Полтавщина розташована в центральній частині України в лісостеповій зоні з помірно-континентальним кліматом.

Стан атмосферного повітря.

Рівень забруднення атмосферного повітря області обумовлений обсягами викидів забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел.

На даній території відсутні значні джерела забруднення, суб'єктам господарської діяльності не видавались дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та спеціальне водокористування.

Джерелом забруднення повітря пилом є автодорога.

Проектом містобудівної документації не передбачається будівництво шкідливих виробництв та об'єктів.

Даних щодо стану атмосферного повітря по населеному пункту міська рада не має.

Стан водного середовища. Стан поверхневих водних об'єктів.

У гідрогеологічному відношенні Полтавська область належить до Дніпровського артезіанського басейну і займає центральну і південно-східну частини Донецько-Дніпровської западини.

Стан підземних водних горизонтів і якість питних вод.

Поряд з територією детального планування проходять мережі централізованого водопостачання, газопостачання та електропостачання. Даних щодо впливу цих мереж на стан підземних вод немає.

Стан земельних ресурсів.

Полтавська область є одним із найбільш забезпечених регіонів за запасами родючих ґрунтів. Орні землі на 90% представлені родючими чорноземами та їх різновидами (близько 18 типів). Найбільш поширені серед них такі: чорноземи глибокі на лесових породах, чорноземи звичайні на лесових породах; чорноземи солонцюваті на лесових породах; чорноземи опідзолені; чорноземи реградовані; чорноземи супіщані.

Землі населеного пункту відносяться до 07 агроґрунтового (природно-сільськогосподарського) району. Ґрунтоутворююча порода - леси.

Небезпечні геологічні процеси відсутні.

Стан поводження з відходами.

Одними з найгостріших екологічних проблем у Полтавській області залишаються питання, що пов'язані з відходами (їх утворення, накопичення, утилізація, вивезення на місця неорганізованого складування та ін.). У Полтавській області щорічно утворюється близько 3 млн.м³ твердих побутових відходів (ТПВ). Поводження із зібраними ТПВ в області нині переважно включає ліквідаційний метод, тобто ТПВ видаляються на звалища й полігони ТПВ.

На вирішення питань у сфері поводження з ТПВ у Полтавській області зорієнтована «Комплексна програма поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області на 2017-2021 роки». Головною метою цієї Програми є формування

системи заходів щодо раціонального та екологічно безпечного поводження і відходами (і відповідно мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище й здоров'я людей).

В основу «Комплексної програми поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області 2017-2021 роки» покладено субрегіональний підхід, у рамках якого пропонується створення п'яти субрегіонів. м.Гребінка увійшло до Хорольського субрегіону.

Карта-схема формування субрегіонів у Полтавській області.

Збір твердих побутових відходів організований. Заклучено договір на вивіз сміття з комунальним закладом на місце видалення ТПВ.

Згідно з програми «Комплексної програми поводження з ТПВ у Полтавській області на 2017-2021 роки» по місту Гребінка передбачається оформлення правовстановчих документів на земельну ділянку та розробка проектно-кошторисної документації для сортувальної станції; придбання сортувальної станції: - при 1-змінній роботі, при 2-змінній роботі.

На сьогоднішній день місцева програма поводження з відходами, схема санітарного очищення міста не розроблялись. Програма у сфері формування, збереження та використання екомережі не розроблялась. Місцева схема формування екомережі не розроблялась.

Стан природно-заповідного фонду.

ПЗФ на території проектування немає.

Об'єкти та види діяльності, що передбачені містобудівною документацією, не нанесуть шкоди ПЗФ.

Загальна характеристика ділянки проектування.

Детальний план території розробляється на квартал, розміщений в центральній частині міста, поблизу центрального ринку. Загальна площа території, яка розглядається при розробці детального плану, складає 0,07 га. Територія, на яку розробляється детальний план, має прямокутну форму і обмежена: з півночі, заходу та сходу – індивідуальна житлова забудова; з півдня – землі міської ради – вулиця Свободи. В межах території, на яку розробляється детальний план території, знаходиться господарська будівля.

Згідно матеріалів топографічної зйомки на території проектування відсутні інженерні мережі. Передбачається підключення проектної забудови мережами електропостачання, водопостачання, каналізації.

Об'єкти історико-культурної спадщини на території детального планування відсутні.

Об'єктів спеціального призначення на території детального планування немає. Природно-заповідного фонду немає. Виробничі об'єкти на території детального планування відсутні.

Територія детального плану не потрапляє в санітарно - захисні зони худобомогильників (в радіусі 1500 м), шкідливих виробництв, об'єктів комунального призначення, полігонів ТПВ; не потрапляє в санітарно-захисну зону від залізничних колій. Потенційно-небезпечних об'єктів немає. Територія міста не потрапляє в зони санітарної охорони водозаборів, охоронні зони мереж каналізації, водоохоронні зони, зон впливу аеропортів.

Уточнених даних щодо стану довкілля на території детального планування та навколо неї немає, щодо здоров'я населення немає, дослідження щодо стану здоров'я не проводились. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо містобудівна документація не буде затверджена – стан довкілля не зміниться. Даних щодо стану атмосферного повітря по місту, стану водного середовища, стану поверхневих водних об'єктів, стану підземних водних горизонтів і якості питних вод, стану земельних ресурсів, радіаційного стану, електромагнітного фону міська рада не має.

Дозиметричний паспорт на територію планування не розроблявся. Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень щодо радіаційного фону в межах норми. Дані щодо біорізноманіття на території міста (щодо кількості видів рослин або тварин), середовищ існування диких видів тварин та шляхи їх міграції територією міста невідомі.

Зон поширення зсувів, селей, карсту, лавин; зон (ліній) катастрофічного затоплення; зон з підвищенням нормативного рівня впливу сейсмічної небезпеки на території детального планування немає. Особливо-цінних земель немає. Територій з природоохоронним статусом, а також територій, що зарезервовані до подальшого заповідання немає. Територія не перебуває в охоронних зонах ПЗФ. Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі не встановлювались (проекти створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду по місту не розроблялись). Зон охоронюваного ландшафту немає.

Даних щодо складу та якості ґрунтів немає. Територія детального планування має рівнинний рельєф. Територія проектування безпечна щодо затоплення поверхневими водами. Небезпечні геологічні процеси відсутні. Даних щодо підземних вод та їх якості немає.

Детальним планом передбачається збереження існуючих об'єктів та будівництво будівлі торгового призначення.

Передбачається підключення нових об'єктів до мереж водопостачання, електропостачання, каналізації. Водопостачання об'єктів питною водою також можливо забезпечити за рахунок привозної в ємностях.

Каналізування – на локальні очисні споруди. Водовідведення дощових вод передбачено закритою системою із застосуванням водовідвідних лотків та водопропускних труб (для пропуску води під проїжджими частинами).

Державних інтересів, що необхідно врахувати під час розробки детального плану, за даними замовника, немає.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Основні екологічні проблеми м. Гребінка Полтавської області:

- недостатній рівень організації поводження з ТПВ;
- шумове, вібраційне, пилове забруднення атмосферного повітря від автотранспорту та техніки;
- відсутність повноцінної системи відведення поверхневих дощових вод;
- відсутність схеми санітарного очищення населеного пункту, місцевої програми поводження з відходами, місцевої схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі;
- низький рівень екологічної культури населення.

Даних щодо особливого стану регіону та населеного пункту в частині охорони здоров'я населення немає.

Територій з природоохоронним статусом немає, тому проблем не визначено. На території проектування об'єкти природнозаповідного фонду а також території, зарезервовані до заповідання, відсутні.

Таблиця 4.1. Основні екологічні проблеми території проектування

№п/п	Сфера екологічної проблеми	Причини, ризики
1	Атмосферне повітря	<u>Автотранспорт</u> , який сприятиме хімічному та акустичному забрудненню. Викиди забруднюючих речовин та рівень шуму можуть підвищитися в результаті збільшення інтенсивності авторуху. При реконструкції та ремонті дороги, будівництві нових проїздів можливі впливи: тимчасовий шум від будівельної техніки та обладнання, викиди у атмосферне повітря пилу від сипучих матеріалів та шкідливих речовин від роботи автотранспорту. <u>Системи опалення проектної будівлі торгового призначення</u> , в результаті чого можливе хімічне забруднення від викидів забруднюючих речовин продуктів згорання палива.
2	Водні ресурси: підземні та поверхневі води	Улаштування споруд каналізування може привести до забруднення підземних вод, якщо буде обраний неправильний тип споруд чи неправильно розрахований їх об'єм (визначаються на подальших стадіях проектування). Це матиме негативний вплив на стан рослинного, тваринного світу та здоров'я населення.
3	Відходи	<u>Будівництво будівлі торгового призначення</u> призведе до утворення ТПВ. При будівництві - утворюватиметься будівельне сміття, проблема утворення якого матиме тимчасовий характер.
4	Ґрунти	<u>Автотранспорт</u> . Ризики: ущільнення ґрунту при русі поза дорогами, отруєння ґрунтів відпрацьованими газами та сипкими матеріалами, забруднення ґрунтів хімічними речовинами. Результат - зміна кислотності та складу ґрунтів. Шум і вібрація можуть призвести до сповільнення росту рослин, загибелі живих організмів. Стічні води при неправильному облаштуванні <u>каналізаційних очисних споруд та системи поверхневого збору стоків</u> можуть стати причиною зволоження ґрунтів, отруєння ґрунтових організмів, забруднення органічними та хімічними речовинами, зміни складу ґрунтів.
5	Здоров'я населення, стан рослинного та тваринного світу	Усі вище описані та проаналізовані впливи від реалізації проектних рішень містобудівної документації можуть мати негативні впливи на рослинний, тваринний світ та здоров'я населення, якщо запропоновані заходи не будуть передбачені та реалізовані.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Зобов'язанням у сфері охорони довкілля для міської ради є: організувати розробку та затвердити: схему санітарного очищення населеного пункту, місцеву програму поводження з відходами, програму у сфері формування, збереження та використання екомережі, місцеву схему формування екомережі.

На всіх етапах реалізації детального плану проектні рішення повинні здійснюватись у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі вимоги Закону України «Про охорону земель»; Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»; Закону України «Про охорону атмосферного повітря» тощо.

Відповідно до чинного законодавства існують певні зобов'язання у сфері охорони довкілля, а саме на території кварталу проектування:

-дотримання видів використання території та об'єктів, передбачених містобудівною документацією;

-охоронна зона ЛЕП 0,4 кВт в розмірі 0,6 м від крайнього проводу;

-охоронна зона газопроводу низького тиску 2 м;

-охоронна зона водопроводу в розмірі 5 м;

-охоронна зона мереж самопливної каналізації 3 м від фундаменту будівель;

-здійснення контролю за станом довкілля за окремими складовими.

Щодо поводження з ТПВ: відповідальність за встановлення контейнерів для збору ТПВ несе власник об'єкту, за утримання контейнерів та місць їх розташування у належному санітарному стані несе власник контейнерів, або обслуговуюча організація. Власник контейнерів або обслуговуюча житловий фонд організація зобов'язана забезпечувати регулярну мийку та дезінфекцію контейнерних ємностей та майданчиків під сміттєзбірники.

Всім установам та організаціям здійснювати діяльність згідно функціонального використання земельних ділянок, передбачених детальним планом.

Охоронні заходи, заходи з техніки безпеки – передбачити систему моніторингу зі спостереженням за технічним станом обладнання, будівельно-монтажні роботи вести в суворій відповідності з діючими нормами та заходами щодо охорони праці і техніки безпеки.

Щодо атмосферного повітря - зменшення викидів забруднюючих речовин (ЗР) – шляхом оптимізації дорожньо-транспортної інфраструктури, реконструкції та модернізації систем опалення.

Щодо здоров'я населення – забезпечення працівників будівлі торгового призначення якісною питною водою, нормальними санітарними умовами праці шляхом підключення проектних об'єктів до централізованих мереж водопостачання; будівництво локальних очисних споруд каналізування. Передбачено влаштування закритої системи збору стічних вод.

Всім установам та організаціям здійснювати діяльність згідно функціонального використання земельних ділянок, передбачених детальним планом.

Замовнику організувати розробку програми у сфері формування, збереження та використання екомережі, місцевої схеми формування екомережі.

Замовник у межах своєї компетенції організовує здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Моніторинг стану довкілля на власній земельній ділянці здійснює власник чи користувач ділянки.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, повинен затвердити Кабінет Міністрів України.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.

Проектом вирішується питання покращення санітарно-гігієнічних умов населення, шляхом впорядкування функціонального зонування, створення належного естетичного і природного середовища, упорядкування і благоустрій вулиць.

Короткострокові наслідки (1 рік) – порушення рослинного покриву внаслідок будівельних робіт під час будівництва проектних об'єктів; порушення акустичного режиму житлової забудови під час будівельно-монтажних робіт.

Середньострокові наслідки (3-5) – зменшення площі озелених територій за рахунок розташування проектних об'єктів громадського, інженерного призначення.

Довгострокові наслідки (50-100 років) – негативні наслідки відсутні. До довгострокових наслідків належать напрями видалення та утилізації будівельних відходів, ТПВ, стічних вод, питань утилізації будівель та споруд по закінченню строку експлуатації.

За результатами стратегічної оцінки пропонуються заходи, спрямовані на пом'якшення потенційних негативних наслідків, які дозволять більш раціонально використовувати територію проектування з меншим антропогенним навантаженням на природні ресурси, існуюче навколишнє середовище.

Результати оцінки представлені у вигляді матриці, що містить оцінку на основі рейтингу потенційних наслідків, у Таблиці 6.1. На основі оцінки окремих заходів проекту було проведено аналіз потенційних кумулятивних та синергічних впливів та ризиків, визначені можливі альтернативні рішення та заходи для пом'якшення та попередження виявлених негативних екологічних наслідків реалізації проекту документу державного планування. Огляд потенційних негативних впливів та заходів з пом'якшення впливу представлений у Таблиці 6.2.

Серед ключових наслідків проекту документу державного планування (містобудівної документації) доцільно виділити:

- атмосферне повітря: очікується ймовірне підвищення інтенсивності руху на вулиці Свободи у зв'язку з загальним підвищенням рівня автомобілізації та розміщенням будівлі торгового призначення.

- водний басейн (підземні води), ґрунти: будівництво нових інженерних мереж може вплинути на стан підземних вод.

- біорізноманіття: негативного впливу на збереження біорізноманіття не передбачається.

- здоров'я населення: існування зелених насаджень, створення зон короткочасного відпочинку, позитивно вплине на загальні умови життя та сприятиме зменшенню ризиків для здоров'я населення.

У Таблиці 6.1. наведені основні виявлені впливи.

Шкала оцінки:

- 2 - суттєво негативний вплив,
- 1 - помірний негативний вплив,
- 0- очікуваний вплив відсутній,
- +1- помірний позитивний вплив,
- +2 - суттєво позитивний вплив.

Таблиця 6.1. Фактори ймовірного впливу в результаті запропонованих проектних рішень

№	Назва проектного рішення	Потенційний вплив на компоненти довкілля				
		Повітря	Вода	Ґрунт	Біорізноманіття	Здоров'я населення
Розміщення установ охорони здоров'я, соціального забезпечення, спортивних і оздоровчих установ та інших об'єктів громадського призначення						
1	Будівництво будівлі торгового призначення	-1	0, -1	0, -1	0, -1	0
Реконструкція інженерної інфраструктури						
2	Підключення до мереж централізованого водопостачання	0	0, -1	0, -1	0, -1	+1
3	Будівництво локальних очисних споруд	0	0, -1	0, -1	0, -1	+1
4	Прокладення підземних кабелів електропостачання, зв'язку	0	0, -1	0, -1	0, -1	+1
Вулично-дорожня мережа						
5	Реконструкція частини вулиці Свободи з улаштуванням твердого покриття, також створення велодоріжок та тротуарів з твердим покриття; Улаштування автостоянки поряд з будівлею торгового призначення	0	0	+1	0	+1
Розвиток мережі рекреаційних установ та створення зон короточасного відпочинку						
6	Благоустрій на території поряд з проектним об'єктом громадського призначення зі збереженням існуючих насаджень, та з	+2	0	+1	+2	+2

	використанням зелених насаджень порід, традиційних для цього регіону. Розміщення елементів МАФ, майданчиків, необхідних для обслуговування будівлі торгового призначення.					
7	Озеленення вільної від забудови території з улаштуванням зон відпочинку	0	+1	0, -1	+1	+2
8	Озеленення територій, прилеглих до проїзних частин вулиць посівом газонних трав багатолітників та посадкою дерев і кущів (за межами трикутників видимості)	+2	0	+2	+2	+2
Об'єкти комунального призначення						
9	Улаштування майданчиків для смітєвих баків	-1	0	-2	0	+1

6.2. Можливість негативних кумулятивних ефектів

У даному підрозділі наведений короткий огляд оцінки ризиків кумулятивних ефектів. Для кожного ключового рішення Розділу, що має потенційні негативні наслідки (впливи), які визначені у Таблиці 6.1, надані пояснення потенціального кумулятивного впливу та надані пропозиції щодо їх пом'якшення (Табл. 6.2).

Таблиця 6.2 Оцінка екологічних ризиків кумулятивних ефектів та потенційних можливостей їх пом'якшення

Проектне рішення (з потенційним негативним впливом)	Потенційний кумулятивний вплив	Запропонований захід з пом'якшення впливу
	Атмосферне повітря	
Розміщення будинку торгового призначення з тимчасовою автостоянкою	1.Збільшення щільності забудови кварталу проектування; 2.Викиди в атмосферне повітря автономних систем опалення та транспортними засобами (збільшення	Впровадження сучасних систем опалення із застосуванням теплових установок (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси і т.ін). Вибір конструктивних та технологічних рішень систем опалення вирішується на стадії робочого проектування з урахуванням норм охорони навколишнього середовища за результатами Оцінки впливу на довкілля.

	транспортного навантаження на ці ділянки);	Рекомендується реконструкція вулиці з облаштуванням тимчасової автостоянки з улаштуванням твердого покриття та озелененням в межах червоних ліній. Лабораторний контроль за станом атмосферного повітря під час експлуатації об'єкту.
	Вода	
Розміщення будинку торгового призначення з тимчасовою автостоянкою	1.Забруднення ґрунтових вод каналізаційними стоками, стоками від відходів; 2.Збільшення забруднених поверхневих стоків	Улаштування очисних споруд з водонепроникним корпусом з подальшим вивезенням стічних вод до загальноміських очисних споруд; рекомендації щодо облаштування майданчиків для сміттєзбірних баків з твердим покриттям та огорожею; рекомендації щодо створення пунктів прийому небезпечних відходів для всього населеного пункту.
Улаштування очисних споруд побутової каналізації. Улаштування очисних споруд поверхневих стічних вод	1.Забруднення ґрунтових стоками у разі неякісного улаштування споруд чи їх виходу з ладу/наповнення	Регулярне вивезення стоків асенізаційними машинами до загальноміських очисних споруд. Контроль за станом очисних споруд, регулярний огляд та ремонт. Контроль якості ґрунтових вод.
Реконструкція дорожньо-транспортної мережі з розширенням та реконструкцією існуючої дороги, улаштуванням тимчасової автостоянки	1.Забруднення ґрунтових вод паливно-мастильними матеріалами	Реконструкцію та будівництво частини дороги проводити згідно діючих відомчих норм. Контроль за дотриманням норм, стандартів і правил під час виконання будівельних робіт. Улаштування системи збору поверхневих стічних вод.
	Ґрунти	
Розміщення проектного будинку торгового призначення	1.Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальної споруди та комунікацій, виконання інженерної підготовки території. 2.Забруднення від утворених ТПВ.	Улаштування сучасних локальних очисних споруд, що не допускають витік стічних вод у ґрунт. Облаштування майданчиків для смітєвих баків з твердим покриттям, огорожею. Контроль за зберіганням родючого шару ґрунту, який зазнає переміщення під час будівельних робіт та його подальшим використанням. Лабораторний контроль за станом ґрунту.
Облаштування тимчасової автостоянки	1. Забруднення від утворених ТПВ. 2. Забруднення паливно-мастильними матеріалами	Улаштування сучасних локальних очисних споруд, що не допускають витік стічних вод у ґрунт. Рекомендації щодо облаштування майданчиків для смітєвих баків з твердим покриттям, огорожею. Контроль за зберіганням родючого шару ґрунту, який зазнає переміщення під час будівельних робіт та його подальшим використанням. Улаштування системи збору

		поверхневих стічних вод. Лабораторний контроль за станом ґрунту.
	Біорізноманіття	
Розміщення проектного будинку торгового призначення	1.Скорочення площі ділянок природного рослинного покриву. 2. Збільшення антропогенного навантаження. 3.Збільшення акустичного та хімічного забруднення фауни. 4.Збільшення вібраційного, хімічного забруднення флори.	Контроль за кількістю зелених насаджень, що видаляються під час будівельних робіт. Контроль за площею озеленення земельної ділянки (під час видачі містобудівних умов та обмежень забудови об'єктів громадського призначення). Контроль за зберіганням родючого шару ґрунту, який зазнає переміщення під час будівельних робіт та його подальшим використанням. Лабораторний контроль за станом атмосферного повітря, ґрунту
Облаштування тимчасової автостоянки	1.Хімічне, акустичне, вібраційне забруднення. 2.Забруднення від утворених ТПВ. 3. Забруднення паливно-мастильними матеріалами	Озеленення територій навколо об'єктів транспорту. Облаштування майданчиків для смітєвих баків з твердим покриттям, огорожею. Контроль за зберіганням родючого шару ґрунту, який зазнає переміщення під час будівельних робіт та його подальшим використанням. Улаштування системи збору поверхневих стічних вод. Лабораторний контроль за станом атмосферного повітря, ґрунту.
	Здоров'я населення	
Розміщення проектного будинку торгового призначення	1.Скорочення площі ділянок озеленення, природного рослинного покриву, і, відповідно, зменшення елементів фотосинтезу. 2.Викиди в атмосферне повітря автономних систем опалення та транспортними засобами (збільшення транспортного навантаження на цю ділянку); 3. акустичне забруднення біологічне	Контроль за кількістю зелених насаджень, що видаляються під час будівельних робіт. Контроль за площею озеленення земельної ділянки (під час видачі містобудівних умов та обмежень забудови об'єктів громадського призначення, будівельного паспорту для індивідуальних житлових будинків). Розміщення значних зелених масивів в кварталі проектування (як компенсація забудованим). Контроль за зберіганням родючого шару ґрунту, який зазнає переміщення під час будівельних робіт та його подальшим використанням. Лабораторний контроль за станом атмосферного повітря, ґрунту.
Облаштування тимчасової автостоянки	1.Хімічне, акустичне, вібраційне забруднення. 2.Забруднення від утворених ТПВ. 3. Забруднення вихлопними газами	Озеленення територій навколо об'єктів транспорту. З метою покращення умов для проживання населення, звітом надаються рекомендації щодо будівництва безшумового дорожнього покриття дороги. Крім цього пониження рівня шуму планується досягти

		архітектурно-планувальними прийомами: • ущільнення зеленої смуги з боку проїзної частини; • застосування шумозахисних конструкцій вікон. Облаштування майданчиків для сміттєвих баків з твердим покриттям, огорожею. Контроль за зберіганням родючого шару ґрунту, який зазнає переміщення під час будівельних робіт та його подальшим використанням. Улаштування системи збору поверхневих стічних вод. Лабораторний контроль за станом атмосферного повітря, ґрунту.
Будівництво підземних кабелів електропостачання, мереж водопостачання	1.Електромагнітний вплив на людину	Встановлення охоронних зон для мереж. Дотримання охоронної зони водопроводу. Облаштування септику та фільтрувального колодязя на нормативній відстані від будівель та споруд.

Проведені аналізи виявили потенціал для позитивних наслідків реалізації містобудівної документації. Результатом реалізації містобудівної документації буде покращення умов життєдіяльності населення, збільшення спектру послуг, що надаються населенню міста. Негативних наслідків для довкілля (у тому числі від реалізації видів діяльності та об'єктів, що підлягають або можуть підлягати оцінці впливу на довкілля) у разі виконання усіх передбачених заходів, не передбачається.

Результатом реалізації містобудівної документації буде покращення умов життєдіяльності населення.

Техніко - економічні показники детального плану

№ п/п	Найменування	Одиниця виміру	Існуючий стан	Розрахунковий строк від 1 до 3 років
1	Територія в межах детального плану	га	0,0663	0,0663
2	Площа забудови (всього)	м ²	-----	109,65
3	Відсоток забудови земельної ділянки	%	-----	16,5
4	Площа проїздів	м ²	-----	262
5	Площа мощення тротуарів	м ²	-	163,35
6	Озеленення	м ²	1007	128

Детальним планом надано рекомендації щодо переважних та супутніх видів використання територій, що дасть змогу контролювати види діяльності, що здійснюються на цій території.

Водночас присутні ряд ризиків та потенційних негативних наслідків.

Атмосферне повітря.

Основні ризики.

Запропоновані рішення по розміщенню проектних об'єктів пов'язані з ризиками погіршення якості атмосферного повітря від викидів систем опалення та додаткового автотранспорту. Несвоєчасна реконструкція вул. Свободи може призвести перевищення прогнозованих рівнів інтенсивності транспортного руху на існуючих вулицях та збільшення ризиків для стану здоров'я населення.

Очікувані позитивні ефекти.

Запропоновані рекомендації та передбачені заходи (табл.6.2.), за умови їх реалізації, призведуть до зменшення впливу шуму та забруднення повітря на довкілля та здоров'я населення, а саме: впровадження сучасних систем опалення, із застосуванням теплових установок сучасного типу: вибір конструкторсько-технологічних рішень системи на стадії робочого проектування, із забезпеченням норм охорони навколишнього середовища за результатами Оцінки впливу на довкілля вільних від забудови територій; озеленення й облаштування територій перед громадськими будівлями, територій, прилеглих до проїзних частин вулиць; лабораторний контроль за станом атмосферного повітря.

Водні ресурси. Ґрунти.

Основні ризики.

Не реалізація проектних рішень щодо каналізування сучасними спорудами каналізації проектних об'єктів може супроводжуватись ризиками забруднення ґрунтів та ґрунтових вод. Використання вигрібів (насьогодні) може призвести до забруднення ґрунтових вод та отруєння біоорганізмів, людини. Звіттом рекомендується облаштування сучасних локальних очисних споруд для індивідуальної житлової забудови, розміщеної навколо території проектування або підключення будинків до централізованих мереж.

Щодо будівництва мереж водопостачання, є ймовірність забруднення підземних вод в результаті недотримання вимог при будівництві та неутриманні в належному стані мереж під час експлуатації. Як результат цього може суттєво погіршитись якість питної води, і відповідно, здоров'я населення.

Очікувані позитивні ефекти.

У зв'язку із тим, що проектом запропоновані локальні споруди каналізування, негативний вплив на довкілля від мереж носитиме локальний характер (у разі прориву мережі) та буде незначним, а при умові дотримання усіх вимог та правил під час її облаштування та експлуатації можна очікувати, що забруднення підземних вод і ґрунтів від скидів побутових стічних вод та поверхневих вод не відбуватиметься.

Ґрунти та земельні ресурси.

Основні ризики.

Під час розміщення проектних об'єктів громадського призначення та об'єктів та супутньої інфраструктури відбудеться фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення, частково привантаження чи видалення із заміною (під час будівництва фундаментів чи прокладення підземних мереж – до 1,8м).

Очікувані позитивні ефекти.

Забезпечення населення об'єктами громадського призначення та територіями, що матиме позитивний вплив та покращить умови життєдіяльності населення.

Біорізноманіття.

Основні ризики.

Усі вищеописані ризики можуть сприяти негативному впливу на біорізноманіття.

Очікувані позитивні ефекти.

Запропоновані проектні рішення щодо облаштування зелених зон, облаштування місць короткочасного відпочинку покращать стан зелених зон і ландшафтів, що матиме позитивний вплив на флору і фауну кварталу.

Стан здоров'я населення.

Основні ризики.

За результатами зібраних даних інформація, що дозволяє провести аналіз безпосереднього впливу якості навколишнього середовища (повітря, питної води) на здоров'я населення, відсутня. Проте, наявні дані захворюваності населення серед усіх вікових груп, свідчать про частоту захворювань органів дихання серед усіх груп хвороб, що свідчить про більш ймовірний вплив стану атмосферного повітря на здоров'я людини. Тому, без реалізації заходів з встановленими видами використання окремих ділянок; заходів з вдосконалення транспортного руху територією проектування з адекватним розподіленням транспортних потоків; зміни тенденцій захворюваності населення хворобами органів дихання в гірший бік є малоімовірними.

Очікувані позитивні ефекти.

Підключення проектної забудови до централізованих мереж призведе до зниження ризиків забруднення ґрунту та ґрунтових вод, і відповідно вплине на покращення санітарної ситуації в кварталі (що може позитивно вплинути на статистику кишкових захворювань).

Реконструкція та модернізація інженерно-транспортної інфраструктури, створення якісних зелених зон, озеленення доріг, створення зелених зон покращить стан атмосферного повітря та ґрунту.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

З метою покращення умов для проживання населення, проектом рекомендується будівництво безшумового дорожнього покриття доріг та проїздів. Крім цього пониження рівня шуму планується досягти архітектурно-планувальними прийомами: збільшення зеленої смуги по обох боках проїзної частини; застосування шумозахисних конструкцій вікон.

Рекомендується під час будівництва нових об'єктів чи реконструкції існуючих застосовувати енергоефективні методи просторового планування та будівництва: використання альтернативних джерел енергетики (сонячні батареї можуть використовуватись як для отримання електроенергії так і постачання гарячої води); використання у якості покрівельних матеріалів покрівель виробу світлого кольору або фарбування у світлі кольори, рефлекторне фарбування – для економії електроенергії на використання кондиціонерів у літній період; використання "зелених стін", перехід до альтернативних видів пального; удосконалення мережі громадського транспорту, будівництво мережі велодоріжок та улаштування велостоянок поряд з об'єктами громадського призначення; збільшення терміну експлуатації будівель шляхом застосування новітніх технологій будівництва та матеріалів.

Щодо охорони водного басейну.

Оскільки є технічна можливість підключення проектних об'єктів до мереж водопостачання, передбачається централізоване водопостачання проектної будівлі.

Каналізування – на локальні очисні споруди. За неможливості забезпечення унормованої відстані від водоводів і мереж водопостачання до фундаментів будівель та споруд (не менше ніж 5 м по горизонталі) та суміжних інженерних мереж трубопроводи слід прокладати у захисних водонепроникних конструкціях футлярах, кожухах або каналах.

Відведення поверхневих вод з кварталу проектування передбачається закритою системою згідно рішень вертикального планування з необхідними ухилами для того, щоб не допускати застоювання поверхневих вод з визначенням місця пониження рельєфу, де пропонується розмістити очисні споруди (піско- та жируловлювач). Вода після очищення вивозиться асенізаційною машиною за окремим договором з комунальним підприємством чи іншою організацією. Частина води з резервуару випаровується.

Щодо охорони земель і ґрунтів.

1. Відповідно до Закону України "Про охорону земель" забезпечувати використання земельних ділянок за цільовим призначенням та дотримуватися

встановлених обмежень на земельну ділянку.

2. За даними Гребінківської міської ради на території детального планування немає особливо-цінних земель.

При розробленні детального плану враховано вимоги щодо охорони, відтворення та використання природних рослинних ресурсів, тваринного світу та водних біоресурсів: Закон України «Про Природно-заповідний фонд України, Закон України «Про рослинний світ», Закон України «Про тваринний світ», Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів».

З метою попередження і ліквідації негативного вливу на ґрунти звітом рекомендуються наступні заходи:

-передбачити місця для сміттєконтейнерів з подальшим сортуванням. В подальшому вторсировина буде передана на пункти прийому або спецпідприємствами для переробки. ТПВ будуть вивезені на місце видалення;

-влаштування водовідвідних лотків, водопропускних труб.

Проводити моніторинг та здійснювати заходи для попередження погіршення стану ґрунтів.

Об'єкти та місця утилізації побутових відходів.

На виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої Розпорядженням Кабміну України від 08.11.17 №820-р, та вимоги ст.21,33,35-1,37 Закону України «Про відходи», "Комплексної програми поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області на 2017-2021 роки" звітом рекомендується організація роздільного збору побутових відходів із наступним використанням і утилізацією. Майданчики для встановлення контейнерів для сміття повинні бути огорожені і мати тверде покриття (асфальтове, бетонне). Для зберігання та тимчасового збирання побутових відходів рекомендується використовувати контейнери об'ємом 1,1м³. Вивіз сміття планується здійснювати по заявочній системі після укладання договору з компанією по вивозу відходів.

Норми утворення ТПВ — це кількість твердих побутових відходів, які утворюються на одну розрахункову одиницю (одного мешканця для житлового фонду; 1 кв.м торгівельної та складської площі; одне відвідування для поліклінік тощо) за одиницю часу.

Збір твердих побутових відходів організований. Заключено договір на вивіз сміття з комунальним закладом на місце видалення ТПВ.

Більш детальні рішення повинні бути визначені при розробці схеми санітарної очистки території. Рекомендується також встановлення урн для сміття на шляхах загального користування через кожні 100-150 м а також перед входами до громадських об'єктів.

У зв'язку з відсутністю на теперішній час пропонується організувати розроблення та затвердити «Схеми санітарного очищення населеного пункту» з передбаченням можливості організації роздільного збирання ТПВ. Перед розробкою схеми санітарного очищення організувати розроблення та затвердити Місцеву програму поводження з ТПВ з урахуванням положень регіональних програм та проводити постійний контроль за їх виконанням.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність Інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

Аналіз природних умов і ресурсів свідчить, що територія проектування на даному етапі має достатній природно-ресурсний потенціал для його життєдіяльності та розвитку. З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоврядування та

виконання заходів, передбачених державними, обласними та районними цільовими програмами щодо охорони та відтворення довкілля.

Альтернативою є розміщення на території проектування житлової забудови. Але власник ділянки має намір будівництва торгового об'єкту, що призведе до підвищення рівня соціального обслуговування населення. Також передбачається розглянути «нульовий сценарій», без впровадження проектних змін.

У разі незатвердження документа державного планування («нульовий варіант»), та відмови від реалізації запланованих заходів та будівництва об'єкта, що проектується, призведе до неможливості покращити ситуацію в забезпечення об'єктом соціального призначення міста, до того ж, ділянка занедбана та створює загрозу для санітарного стану населеного пункту. Цей сценарій може розумітися як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля. Поряд з територією ДПТ знаходиться центральний ринок, що при недотриманні санітарних норм може бути джерелом антисанітарних умов проживання, джерелом біологічного та технологічного акустичного забруднення, пилового забруднення, забруднення вихлопними газами. Тобто, розміщення житлової забудови поряд з ринком несе певні загрози.

Спосіб стратегічної екологічної оцінки – інтегрована в процес розробки ДДП.

Метод, який застосовувався під час СЕО – SWOT – аналіз.

Серед ускладнень, що виникли в процесі проведення СЕО можна зазначити відсутність офіційних статистичних даних окремо по населеному пункту і, відповідно по ділянці проектування, через те, що встановлені форми державної статистичної звітності передбачають збір, обробку інформації та офіційну звітність більш високого рівня (по регіону взагалі). Тобто, висновки, отримані в результаті аналізу статистичних даних мають певний відсоток похибки. Також відсутні дані досліджень та замірів щодо стану атмосферного повітря, ґрунтів, води, біорізноманіття флори і фауни по населеному пункту та території планування (дослідження не проводились).

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного документу державного планування є забезпечення того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та є ефективними і достатніми.

Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, при будівництві об'єкту доцільно максимально повно використовувати сучасні вискоєфективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, сучасні альтернативні джерела енергії, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії, тощо.

Необхідно організувати моніторинг стану довкілля, використання земельних ділянок згідно функціонального призначення, передбаченого містобудівною документацією.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни, які володіють об'єктивною інформацією про виникнення або загрозу виникнення небезпеки для навколишнього природного середовища, повинні негайно інформувати Державні органи України, до повноважень яких належить проведення заходів державного напрямку (контролю) в галузі екологічної безпеки.

Екологічний моніторинг повинен почати працювати під час будівництва та протягом експлуатації об'єкту. Він складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

-постійний моніторинг повинен здійснюватися під час всього життєвого циклу об'єкту: будівництво - експлуатація - виведення із експлуатації. Критерієм під час

будівництва є охорона ґрунтів (якісні характеристики) і своєчасний вивіз будівельного сміття, відшкодування шкоди для навколишнього середовища у разі видалення дерев. Під час експлуатації – організація контролю за якістю атмосферного повітря. Під час виведення із експлуатації – своєчасна та безпечна утилізація конструкцій та будівель, визначення можливості та організація повторного використання матеріалів.

-внутрішній моніторинг.

Перед початком будівництва повинно бути призначено фахівця, який буде відповідальним за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця особа буде повинна регулярно контактувати не тільки із державними контролюючими органами, а й особами, відповідальними за охорону навколишнього природного середовища, охорону праці будівельної організації.

-зовнішній моніторинг та оцінка.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль підприємства шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів або відвідувати об'єкт самостійно відповідно до вимог біобезпеки, що встановлені на підприємстві.

Замовник у межах своєї компетенції організовує моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення (організовує контроль за станом атмосферного повітря, ґрунтів шляхом замовлення лабораторних досліджень ДУ «Полтавський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ України) або передає ці повноваження власнику земельної ділянки та об'єкту будівництва).

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані, у відповідності до чинного законодавства, здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані і/або узагальнену інформацію для її комплексного вивчення.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проекту містобудівної документації необхідно аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення району від проектних на поточний період, здійснювати контроль за відповідністю реальних обсягів житлового будівництва, будівництва об'єктів інженерної інфраструктури, соціального та побутового обслуговування, стану озелених територій проектним рішенням. Порівняння цих даних між собою надасть реальну картину досягнутого рівня показників житлової забезпеченості, забезпеченості установами і підприємствами повсякденного і періодичного обслуговування, об'єктами інженерної інфраструктури, що дозволить визначити недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи з усунення таких недоліків.

В процесі моніторингу необхідно перевіряти виконання проектних рішень щодо планувальної організації та функціонального зонування території.

При проведенні моніторингу реалізації рішень проекту особливу увагу треба звертати на своєчасне виконання робіт з інженерної підготовки території, інженерного обладнання території, реконструкцію існуючої вулиці та будівництво нових проїздів та завершення цих робіт до вводу в експлуатацію житлових і громадських споруд.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам, передбаченим у сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання

ряду планувальних і технічних, визначених містобудівною документацією, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами у сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

У сфері охорони повітряного басейну необхідно:

- перевіряти виконання планувальних заходів (зміни в планувальній організації території проектування, спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до її функціонального зонування; створення системи захисного озеленення та озеленення територій, визначених проектом; розвиток транспортної мережі);

- вести контроль та облік найбільш потужних джерел шуму, вібрації та електромагнітних випромінювань на території проектування;

- перевіряти виконання технологічних та санітарно-технічних заходів під час реконструкції чи модернізації існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, будівництва нових, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії, тощо).

Контроль за охороною водних ресурсів включає нагляд за:

- відведенням з території проектування та очищенням поверхневих стічних вод; своєчасним ремонтом системи відведення поверхневих стічних вод району, очисних споруд та ефективністю їх роботи;

- дотриманням технологічних та санітарних норм під час будівництва та експлуатації централізованих мереж, своєчасним ремонтом та ефективністю їх роботи;

Ефективність роботи систем водопостачання та каналізування визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів в місцях водокористування населення за хімічними та бактеріологічними показниками.

Впливи проектних рішень ДДП на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, можуть бути виявлені в результаті моніторингу їх реалізації. Моніторинг даних впливів можливо здійснювати за наступними показниками (рекомендується як для території проектування, так і для навколишньої забудови):

- частка створення зелених насаджень, % від загальної площі ділянки;

- якість питної води;

- факт підключених до централізованої системи водопостачання;

- факт облаштування сучасних очисних споруд замість вигрібів, % від загальної кількості домогосподарств;

- факт облаштування сучасних очисних споруд будинку торгового призначення;

- обсяг утворених відходів, т/рік;

- кількість домогосподарств, що уклали договір на вивезення відходів, % від загальної кількості;

- розвиток мереж та споруд системи централізованого водопостачання, км/рік, споруд/рік;

- розвиток мереж та споруд системи централізованого водовідведення, км/рік, споруд/рік;

- обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел викидів, т/рік;

- реконструкція та будівництво вулично-дорожньої мережі, км/рік;

- кількість проб стану атмосферного повітря середньодобових та максимальних разових концентрації забруднюючих речовин у повітрі з перевищенням відповідних граничнодопустимих концентрацій (ГДК), % від загальної кількості проб/день, проб/місяць, проб/рік;

- кількість проб якості питної води з централізованих джерел водопостачання, % від загальної кількості проб/день, проб/місяць, проб/рік;

- кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення на хвороби органів дихання, кількість випадків/рік.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи у тому числі статистичні дані. Проблему відсутності статистичних даних по окремих ділянках пропонується вирішити на державному рівні – необхідно внести зміни до форм статистичної звітності у сфері охорони здоров'я та охорони навколишнього природного середовища для отримання статистичних даних по кожному населеному пункту.

Здійснення моніторингу впливів виконання ДДП на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за вищезазначеними показниками з веденням щорічної звітності надасть можливість своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на безпеку і комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи з усунення таких недоліків, а також проводити інформування громади міста про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнольні терміни їх усунення.

Таблиця 9.1 Приклад складових моніторингу

№	Захід	Виконавець	Строки
1	Контроль за використанням земельних ділянок за функціональним призначенням, визначеним містобудівною документацією	Гребінківська міська рада	постійно
2	Охорона ґрунтів (організація досліджень та замірів щодо якісних характеристик ґрунтів) під час будівництва та функціонування об'єктів, передбачених містобудівною документацією	замовник робіт - власник об'єкту; виконавець робіт - ДУ «Полтавський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ України)	протягом виконання будівельних робіт, після введення в експлуатацію періодично
3	Контроль за своєчасним вивозом будівельного сміття	власники об'єктів містобудування; будівельні організації, що виконують будівельні роботи; Гребінківська міська рада у межах компетенції	протягом виконання будівельних робіт протягом експлуатації об'єктів
4	Контроль за відшкодуванням шкоди для навколишнього середовища у разі видалення дерев	власник земельної ділянки	протягом користування земельною ділянкою, протягом всієї експлуатації об'єкту
5	Організація контролю за якістю атмосферного повітря	замовник – Гребінківська міська рада; виконавець робіт – ДУ «Полтавський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ України)	Постійно

6	Організація контролю за якістю води в мережі водопостачання	замовник – Гребінківська міська рада/ балансоутримувач мереж; виконавець робіт – ДУ «Полтавський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ України)	постійно
8	Контроль за своєчасною та безпечною утилізацією конструкцій та будівель, визначення можливості та організація повторного використання матеріалів.	власники об'єктів містобудування	по закінченню строку експлуатації
9	Інформування Державних органів України, до повноважень яких належить проведення заходів державного напрямку (контролю) в галузі екологічної безпеки.	Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни, які володіють об'єктивною інформацією про виникнення або загрозу виникнення небезпеки для навколишнього природного середовища	постійно

Моніторинг навколишнього природного середовища на території Полтавської області здійснюють: Державна екологічна інспекція у Полтавській області (Мінприроди України); Полтавський обласний центр з гідрометеорології (ДСНС України); Державна установа «Полтавський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ України); Полтавська філія ДУ «Держгрунтохорона» (Мінагрополітики України); Полтавське обласне управління лісового та мисливського господарства (Держлісагентство України); Полтавське обласне управління водних ресурсів та Полтавське регіональне управління водних ресурсів (Держводагенство України); Головне управління Держгеокадастру у Полтавській області (Держгеокадастр України); а також підприємства, установи та організації, що належать до сфери їх управління.

Підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані, у відповідності до чинного законодавства, здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані і/або узагальнену інформацію для її комплексного вивчення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).

Ймовірні транскордонні наслідки для довкілля при реалізації документу державного планування - Детального плану території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області - відсутні, оскільки м. Гребінка знаходиться на відстані більше 25 км від державних кордонів України.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

При складанні звіту було враховано пропозиції та зауваження Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації, надані відповідно до вимог частин 2 та 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

У звіті про СЕО проведено оцінку впливів на довкілля об'єкту планованої діяльності в районі його розташування.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

СЕО здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документу державного планування.

Проект "Детальний план території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області" визначає:

- принципи планувально-просторової організації забудови;
- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами та правилами;
- містобудівні умови та обмеження;
- черговість та обсяги інженерної підготовки території;
- систему інженерних мереж;
- порядок організації транспортного та пішохідного руху;
- порядок комплексного благоустрою та озеленення.

Затверджена сесією Гребінківської міської ради містобудівна документація буде являтися основним документом, що визначає подальший розвиток території.

Заходи щодо зменшення негативних впливів на ґрунти.

Основним джерелом забруднення ґрунтів є господарсько-побутові відходи. Згідно з інженерно-геологічною характеристикою територія детального плану віднесена до сприятливої території, яка має рівнинний рельєф.

З метою попередження і ліквідації негативного впливу на ґрунти звітом передбачено наступні заходи:

- влаштування планово-регулярної системи очистки;
- запроектовано місця для сміттєконтейнерів з подальшою утилізацією відходів на полігоні ТПВ.

12. Додатки:

Схема планувальних обмежень.

Схема інженерних мереж, споруд і використання підземного простору.

Схема інженерної підготовки території та вертикального планування.

Використана література:

- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закон України «Про охорону навколишнього середовища»;
- Закон України «Про відходи»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про екологічну мережу України»;
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;
- Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»;
- Закон України «Про Природно-заповідний фонд України»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»;
- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон України «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування (затв. Наказом Міністерства екології та природних ресурсів № 296 від 10.08.2018р.)

Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, їх склад та зміст» від 07 липня 2011р. № 109.

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (ст.26, 31).

ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;

ДБН Б.1.1-14:2012. «Склад та зміст детального плану території»

ДБН В.2.3-5: 2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;

ДБН В.2.3-4-2007 «Автомобільні дороги»;

ДСП №173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;

ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»;

ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»;

ДСТУ-Н Б В.2.5-61:2012 «Настанова з улаштування систем поверхневого водовідведення»;

ДБН Б. 1.1-5:2007 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації; та інших нормативних документів»;

ДБН В.2.5-20-2001 «Газопостачання»;

ДБН В.2.5-75 2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди»;

Екологічний паспорт Полтавської області за 2017 рік (Департамент екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації <http://www/eco-poltava.gov.ua>).

Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2017 році (Департамент екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації <http://www/eco-poltava.gov.ua>).

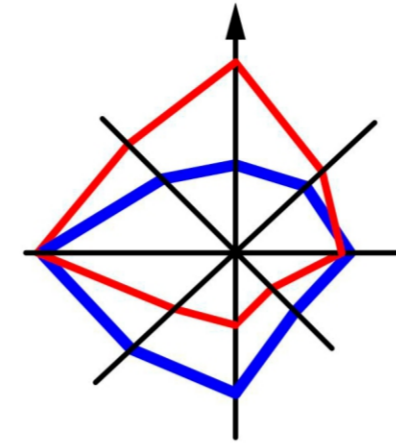
Водний кодекс України.

Кодекс України про надра.

**Схема аналізу природного
навколишнього середовища
М 1:500**

Експлікація будівель і споруд

№	Назва	Примітки
1.	Індивідуальний житловий будинок	існуючий
2.	Господарська будівля	існуюча
3.	Будівля торгового призначення	існуюча
4.	Будівля торгового призначення	проект
5.	Місце тимчасового паркування автомобілів	проект
6.	Септик	проект

Умовні позначення

Проектні	Існуючі	Назва
		межі території, на яку розробляється детальний план
		червоні лінії
		земельна ділянка для будівництва та обслуговування будівель торгівлі (S=0,0663)
Будівлі і споруди		
		житлові будинки
		будівлі торгового та громадського призначення
		будівлі господарського призначення
		будівлі що демонтуються
Території		
		територія житлової забудови
		територія торгової та громадської забудови
		територія зелених насаджень
Вулично-дорожня система		
		вулиця місцевого значення з асфальтобетонним покриттям
		тротуар з асфальтобетонним покриттям
		покриття бетоном плиткою
Планувальні обмеження		
		охоронна зона мереж електропостачання
		охоронна зона мереж газопостачання
		охоронна зона мереж водопостачання
		охоронна зона мереж каналізування
		нормативна відстань від майданчиків для збору сміття до вікон житлових будинків
		станція очищення поверхневих стічних вод

Взамітні №, №
Підпис і дата
Інвентар. № ориг.

						2019	04-20П				
						Детальний план території земельної ділянки по вул. Свободи, 89 в м. Гребінка Полтавської області					
Зм.	Кільк.	Арк.	№ док.	Підпис	Дата	Стадія		Аркуші	Архивів		
Розробив			Сазонов С.М			ДПТ					
Перевірів			Сазонова О.Ю								
ГАП			Сазонов С.М								
						Схема аналізу природного навколишнього середовища М 1:500					
						ПП "Архитон 7" сертифікат АА №003233					